

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Helyben házhoz hordva: Vidékre postán szállítva.
 Egész évre . . . 36 korona Egész évre 40 korona
 Negyedévre . . . 9 korona Negyedévre 10 korona
 Egyes szám ára 16 fillér.

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. Telefon: 2-63.
 A szerkesztőség kéziratok vizs- Előfizetések és hirdetések a
 száadására nem vállalkozik. kiadóhivatalhoz intézendők.

+ GRÓCZ BÉLA.

A legnemesebb szívek egyike szűnt meg dobogni tegnap: Grócz Béla, a nagyváradai káptalan nagyprépostja déli 12 óra előtt visszaadta lelkét Teremtőjének.

Grócz Béláról emlékezvén, a jótékonyosság, a szeretet, az áldozatkészség, a nemeslelkűség, az egyszerűség apostoli erényei jutnak eszünkbe. Látunk magunk előtt egy alacsony, egyszerű külsejű férfit, akinek jelenlétében mégis a nagyság lebilincselő ereje készíti az embert a legigazabb tiszteletre és hódolatra: a törékeny testen átsugárzik a lélek nagysága. Grócz Béla nagysága az ő jóságában rejlett: maga volt a megtestesült jóság. Szelidségével mindenkit lefegyverzett, jóságával mindenkit megnyert és azután mindenét szétszórtta másoknak, ő valóban csak azért élt, hogy könnyeket töröljön le, lelkeket mentsen meg, szegényeket istápoljon.

Szerencsés a nagyváradai káptalan az ő nagyprépostjaival. Rövid egymásutánban következtek a lánglelkű Nogáll János, aki a Szent Vince intézettel örökölte meg nevét, Vinkler József, aki fejedelmi alapítványokkal tette nevét örökemlékezetűvé, Palotay László, a 48-as honvédből lett pap, aki a Kath. Kör megalapításával, templomokkal lett feledhetlenné, majd Belopotoczy Kálmán, a káptalan nagyjai közt is legkimagaslóbb került e méltóságba, aki a Kath. Kör felépítésével és fejedelmi bőkezűségű berendezésével egyszermindenkorra erős várat épített a nagyváradai katolikus társadalmi életnek, utána pedig Grócz Béla következett, külső megjelenésére, külsőségekre talán ellentéte a ragyogó előkelőségű Belopotoczyknak, de telve ugyanazzal a buzgósággal, a modern életnek ugyanazon nagystilű biztos áttekintésével, csak a megnyilvánulási formában különbözően.

Belopotoczy is, Grócz is egyaránt a legmodernebb felfogású főpapjaink

sorába tartoztak. Mindkettőnek egyformán meg volt érzéke a modern élet igényei iránt. Mindenik odaadta mindenét a modern katolikus élet fellendítésére. A különbség csak az, hogy Belopotoczy egy ragyogó gesztussal egyszerre alkotott nagyot és marandót, Grócz Béla pedig szinte félnék szerénységgel kerülve minden nyilvánosságot, a nagy alkotások mindennapi fenntartójának, fejlesztőjének szerepét vállalta magára. Az egyik egyszerre áldozott százazereket, a másik naponta százakat és ezeket.

Nem volt a modern hitéletnek olyan igénye, mely Grócz Bélában megértő és áldozatkész mecénásra nem talált volna. Az elsők közt volt, aki a keresztény sajtó jelentőségét átértékelte s amikor szükség volt rá, hatalmas adományokkal sietett a sajtó támogatására. A háború kitörése óta minden hónapban 600 koronát áldozott a rokkant, a vak katonák és a hadiárvák céljaira s e rendes havi adományain kívül még bőven kivette részét minden háborús jótékonyaságból. A legmodernebb kath. társadalmi szervezkedések, a Kath. Kör, melynek vetítő gépet szerzett be, a Népszövetség, Növendő Egyesület, Cselédotthon, Anya- és csecsemővédelem, Leányklub állandó és bőkezű támogatót találtak benne, akihez sohasem fordultak hiába segítségért.

Az egész keresztény Nagyvárad, az egész nagyváradai egyházmegye mélyeséges fájdalommal állja körül az elhunyt nagyprépost koporsóját. Ott áll a papság, melynek az ő gyönyörű papi élete, apostoli buzgósága, példás önfeláldozása és halálon túl is győzedelmeskedő, a szívekben őt messze túlélő ragyogó példát adott. Ott állnak a katolikus intézményeink, amelyeknek ő volt kifogyhatatlan bőkezűségű mecénása. Ott állnak a szegények, az elhagyottak, az özvegyek és árvák, akiknek ő volt hathatós támaszuk, vigasztalójuk. Ott állunk mindnyájan, az

egyre szebben kibontakozó katolikus hitélet, a keresztény öntudatra ébredés egyszerű munkásai, akiknek az ő bölcs tanácsai annyiszor adtak utbagazítást, akiket a csüggedésben annyiszor vigasztalt és bátorított az ő szelidsége.

Elmulása csöndes és egyszerű volt, mint volt egész élete. Keresztény türelemmel viselt betegség után imádkozva lépte át az örökkévalóság kapuját. Temetésén sem fog hivalkodni a pompa. De ott lesz a szívek néma fájdalma, amelyet csak pótolhatlan veszteség fölött érzünk, sírjára őszinte meleg könny fog hullani és e könnycseppekből virág fog fakadni, hogy a mulandóság fölött is hirdesse az életet. Grócz Béla nem mult el, tettei túlélik a földön is, emléke követésre fog lelkesíteni késő nemzedékeket — a Mindenható Isten pedig, kinek egyszerű alázatos szolgája volt életének minden pillanatában, megadja lelkének azt a koronát, amely csak a tiszta szívek és nagy lelkek jutalma.

Mikor az Urangyalát énekelték Nagyváradon, akkor lépett az örök Biró elé Grócz Béla — s az Úr angyala biztonnal tanuskodott mellette, hogy példás hű sáfárja volt az ő Urának, aki méltó a választottak dicsőségére. *

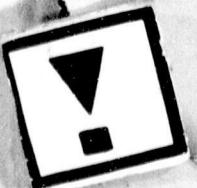
Életrajza.

Grócz Béla 1843 január 1-én született Torontál megyében Keresztur pusztán, hol atyja, Grócz Imre, a Batthyány grófok uradalmi intézője volt. Hat esztendő volt, mikor a szabadságharc idején szüleivel együtt menekülni volt kénytelen. Ugyanis a rácok a pancsovai csata után urai lettek a délvidéknek s rémes pusztítást és öldöklést rendeztek a magyarok birtokain. Az 1848-49 iki tél nagyon hideg volt, a Grócz család szánkán menekült Orosházára, hol rokonaik laktak. Damjanich vitéz seregei leverték a rácokat s a rend helyreállításával a Grócz család még visszatért ugyan Kereszturra, de nem sokáig maradhatott ott, mert Grócz Béla édesatyja néhány év múlva meghalván,

Csak néhány napig! SCHMIDT cirkusz Nagy megnyitó előadás!

Itt még nem látott világvárosi műsorral

1918 április hó 10-én, szerdán este 8 órakor. Jegyek előre válthatók a Sipos-tőzsdében.

özvegyen maradt édesanyja, Licsek Mária, gyermekeivel együtt Orosházi rokonaihoz költözött.

A vallásos lelkű gondos anya Béla fiát elemi iskolái végeztével Nagyváradra adta gimnáziumba. Összeszedte, ami szegénységétől tellett s egy váradai polgár családnál, szerény, de gondos ellátást biztosított neki.

Az első osztályt szép sikerrel végezte a kiváló tehetségű és szorgalmas gyermek, hogy b. e. Szaniszló püspök bevette őt a Salamon-fundációnak nevezett finevelő intézetbe, melyből később Szaniszló áldozatkész-ségével a mai Szent József-intézet lett. 1857-ben b. e. Nogáll János lett az igazgatója a Salamon-fundációnak. Nogáll rendkívül tapasztalt és szerencsés kezű nevelő volt, ki határtalan buzgalommal, minden akadályt leküzdő lelkesedéssel fogott munkájához. Szeme felismerte növendékében a tehetséget, s lelkének egész hevével megszerette. Minden jóra fogékony gyermek-szívét a tudomány, tapasztalatnak és a kegyeletnek minden erejével iparkodott megnyerni a legnemesebb hivatásnak, Grócz Béla édesatyja után legtöbbet Nogállnak köszönhet, ki megkedveltette vele a tanulást, beléoltotta a tudomány szeretetét és felébresztette lelkében a papi hivatást.

1861-ben Szaniszló felvette őt kispapjai közé s a váradai szemináriumban — ismét Nogáll vezetése alatt álló intézetben — végezte teológiai tanulmányait, igazi jámborsággal készülve elő magasztos hivatására.

Mikor befejezte szemináriumi éveit, 1865 nyarán Szaniszló már beteges volt s ezért néhai Peitler Antal váci püspököt kérte fel egyházmegyéje végzett kispapjainak felszentelésére.

Ennek következtében Grócz Béla társával együtt Vácra utazott s ott július 15-én Peitler püspök kezéből vette fel az egyházi rendet. Első szent miséjét volt tanára, néhai Vinterhalter Antal manudoktorsága mellett Nagyváradon, az Orsolya apácák templomában mutatta be az Urnak.

Szaniszló püspök az ő kiváló készült-ségű és nagy buzgóságú új misés papját Nagyvárad Újvárosra rendelte káplánnak.

Az új misés lelkesedésével és buzgóságával kezdte meg Grócz papi pályáját néhai Lázár Miklós plébános oldala mellett. Az olvasó társulat megalakítása és a májusi ájtatosságok életbeléptetése Nogáll lángbuzgalmán és Lázár lelkipásztori okosságán kívül Grócz jámborságának és tevékenységének bizonyosságai.

Bármennyire is kedvelték Gróczot a váradai hívek, ő falura vágyott, a falusi nép művelődésén, lelkiüdvének munkálódásán óhajtott fáradozni. Így került káplánnak a legnagyobb falusi plébániára, Endrődre. Itt azonban nem sokáig maradhatott. Ha falun volt is, tudták, hogy gyöngye a fiatal pap-ságnak. Mikor Palotay László lett Nagyvárad-Olasziban plébános, Gróczot kérte maga mellé káplánnak s Grócz visszatért a központba, Váradra, de csakhamar vidékre kérezkedett s Gyulán lett magyar káplán, hol aztán négy esztendeig maradt, 1874-ig, amikor t. i. igazi néplelkész lett a békésmegyei Csorváson.

Csorvás valamikor a középkorban virágzó községe volt Békésmegyének; de a másfélszázados török hódoltság alatt ez is a többi békésmegyei községek szomorú sorsára jutott: teljesen elpusztult. Régi határa a gyulai határba nyulik be. A múlt század hatvanas éveiben a tagosítás alkalmával sok

gyulai polgár itt kapta ki a földjét s ezek, hogy a napi munka után ne kelljen visszajárniok Gyulára, földjükön építettek maguknak hajlékot is. Így támadt fel romjaiból új életre Csorvás község, melynek első lelkésze a gyulai magyar káplán: Grócz Béla lett. Szerencsés község, mely első lelkészeül ilyen apostoli lelkű fiatal papot üdvözölhetett! Egy új hitközség szervezése valóban apostoli munkát követel az első lelkésztől. Kényelmet, jövedelmet s más földi jókat nem nyújt lelkészének az új hitközség, sőt ellenkezőleg, minél több lemondást, nélkülözést, áldozatot és önzetlen fáradozást követel tőle. Grócz Béla nagyon jól tudta, mi vár reá Csorváson és éppen azért vágyott oda s készségesen vállalkozott az új hitközség szervezésére és vezetésére. Nemcsak első lelkésze, hanem első oktatója, tanácsadója, vezetője, barátja, jöttevője lett a csorvási népnek, mely valláskülömbőség nélkül tisztelttel, szeretettel, ragaszkodással vette körül. Ha jó módot, kényelmet nem is nyújtott neki a csorvási nép, lelki örömet annál többet. Mikor odament, vályogból készült kis ideiglenes kápolna volt csak a telepen, az első iskolának alapjait akkor rakta le s mikor másfél évtized múlva eltávozott onnét, már 1500 lélekbeli álló virágzó hitközséget adott át utódjának. Nagyrészt egybe volt gyűjtve a pénz az új templomra és előkészítette a második iskola építését.

Hogy ma a harmadfélezer lelket számláló virágzó hitközségben a szép új templom mellett apácázárda és két iskola működik a csorvási katolikusok lelki művelésén, hogy a kis curatiából önálló plébánia lett kápláni állomással: abban oroszlanrészre van az első káplán apostoli fáradozásának és megszámlálhatatlan anyagi áldozatainak.

Grócz Béla annyira szerette az ő csorvási népét, hogy bár az egyházmegye kormányzata nagyobb teret óhajtott adni az ő lángbuzgalmának és fényes tehetségének, ő nem volt hajlandó otthagyni nyáját. Azonban 1889-ben, mikor a váradai egyházmegye legszébb és legnagyobb falusi hitközsége, a békésmegyei Endrőd község elvesztette lelkipásztorát, belátta, hogy nagyobb szükség, tízezer lélek boldogulása követeli ott működését. Meghajlott püspökének másodsor feléje hangzó hívó szava előtt s Endrőd plébánosa és egyúttal a kerületnek esperese lett.

Endrőd valóságos drágagyöngye a békésmegyei katolicizmusnak. Tízezeret jóval meghaladó lakói mind egy szálig katolikusok s ma már teljesen magyarok. A török világ után teljesen ujjaalakult község lakóinak nagyrésze — mint nevük ma is mutatja — felvidéki tót volt, de ma már a legöregebbek sem tudnak tótul, pedig a csabai, szarvasi lutheránusok ma is többnyire tótul beszélnek. A községben a plébános olyan, mint egy pátriárka, kinek intését, atyai szavát mindenben megfogadják, követik. Grócz valóságos pátriárka volt a községben, gondja minden hívére kiterjedt, a kubikus munkásra, a zsellérré épen úgy, mint az 500 holdas paraszt birtokosra. Szívén viselte híveinek nemcsak lelki üdvét, de mindanyinak s az egész községnek atyai boldogítását is.

A XVIII. század közepén a Haruktern grófok által épített hatalmas — Grócz idejében kifertett — nagy templomban, mely ezek befogadására képes, minden vasárnap négy mise és két predikáció van, mindegyikre zsufolásig megtelik a templom, pedig az első mise után a szó szoros értelmében

küiritik a templomot, annak aki már egy misét hallgatott, nem szabad benn maradni, hogy mindenkinek legyen alkalma szent misét és predikációt hallgatni. Emellett Grócz gondoskodásából a tanyaiak számára 1897-ben Kondorostanyán új templom épült s ugyancsak hat évvel ezelőtt — Grócz hozzájárulásával — új lelkészség is alakult. Nem kevesebb mint 16 iskola van Endrődön, mindannyi községi, kath. jeleggel; az egyik nagy tanyán — Simabereken — hét éve Széchényi Miklós püspök építtetett új iskolát.

Grócz Béla érdemteljes működése nem maradhatott elismerés és jutalom nélkül. Az apostoli király Ő Felsége — Schlauch bíbornok előterjesztésére — 1895-ben draveczi c. prépostnak, 1900-ban pedig nagyváradai kanonoknak nevezte ki.

A váradai káptalanba kerülve, folytatta a lelkipásztori működését egyrészt, mint a székesegyház poenitentiáriusa, gyóntatója, másrészt készségesen segítve a plébániákon prédikálni és az istentiszteletet végezni. Ha valahol helyettesre volt szükség Grócz Béla mindig készségesen vállalta a helyettesítést.

Egyúttal ő volt a káptalannak alamiznássa, kinek áldott kezéből kapták a nagyváradai szegények havonként a káptalan kegyadományait. Hogy a káptalani alamizna pénztár járulékait mennyivel toldotta meg a magáéból, hogy szegényeit gyámolíthassa, az csak a jó Isten aranykönyvében van feljegyezve.

Egy tekintet a váradai káptalan nagy prépostjának aszkéta arcára és egy tekintet az ő egyszerű butoraira, szerény berendezésére, meggyőzhetett mindenkit arról, hogy Grócz Béla két javadalmának jövedelméből legkevesebbet önmagára költött.

Amint a háboru kitört, leszedette lakásáról a rézkilincseket s azokat a hazának ajánlotta fel. Más ékszere nem volt, mint aranylánca és aranykeresztje — azt is a háboru első napjaiban a haza oltárára tette.

A szegények, templomok és iskolák mellett rendkívül sokat áldozott Grócz Béla a modern katolikus szociális intézmények támogatására. Minden olyan intézményt, ami az emberek lelkére tud hatni, vagy amivel az emberek boldogulását elő lehet mozdítani és amivel a társadalmi nyomort csak valamennyire is lehet enyhíteni — egész lélekkel karolt fel és két kézzel támogatta. Rokkantak egylete, Kath. Népszövetség, Iparos menház, Legényegylet, Kath. Kör, kath. sajtó, patronázs, Kath. Növédő Egyesület és gyermekvédelem olyan maecenást tiszteltek benne, akitől kérni sem kellett, aki magától hordta áldozatait a közjó oltárára.

Amióta kitört a háboru, nincs a jótékony-ságnak az a neme, amelyből bőségesen ki ne vette volna részét. Biharmegye nagybirtokosai közt mint nagyprépost igen előkelő helyet foglalt el, de mióta megjelent a kormány rendelete az étekezés megrendszabályozására, az asztalán nem volt más, mint hadikenyér. Egyik volt társának a hagyatékából igazi aranylánchoz és kereszthez jutott: de mikor aranyat kért a haza, azt is felajánlotta az oltárra. A mármaroszigeti betörés alkalmából előzönlötték Váradot a menekültek, nála hat tagu család talált oltalomra.

Nagy műveltségű, alapos tudású ember volt, ki falusi plébános korában is irodalmi színvonalon maradt, latinul, franciául, németül beszélt és irt, de ennek dacára — mesteréhez Nogállhoz híven — inkább a sziv

Megnyilt az új molykár ellen védő és nyaraltató intézet!

Van szerencsém a n. é. közönség szives figyelmét felhívni a szörmeáruházzal kapcsolatos, teljesen e célra ujonnan, modernül berendezett és most megnyitott molykár elleni megóvó biztosító intézetemre és nyaraltató vállalatomra.

Elfogadok nyári gondozásra bármely értékes szörme-áru, ruhát, függönyt és szőnyeget felelősség és jótállás mellett. Saját javító műhely. Molykár ellen megóvandó szörme és ruhadarabok a Rimanóczy-utca 2. sz. alatti Kolosváry-palotában levő szörme-üzletemben vétetnek át.

Leichner József szücsmester. Telefon 16-56.

embere volt, kész minden áldozatra, hogy másokon segítsen.

Egyszerű falusi pap akart maradni mindvégig. A Gondviselés másként rendelkezett vele. Erdemei életszentsége mellett is utat törtek neki a magasba: Nagyprépost, pápai főpap, püspöki helynök lett belőle. De a magas állásában is a szelid és alázatos szívi Jézus követője maradt mindvégig.

Betegsége és halála.

Grócz Béla már évekkel ezelőtt kezdett gyöngéledni, de nem vette betegségét komolyan. Egy ízben Fetser Antal győri püspök Nagyváradon léte alkalmával nagy nehezen rávette, hogy vizsgáltsa meg magát Budapesten: akkor is csak úgy utazott fel a fővárosba, hogy Fetser püspök vitte fel magával. Utána jobban lett, az idén ujév napján még aránylag elég frissen fogadta a gratulációkat — senki sem gondolta, hogy sok tisztelője akkor látta utoljára.

Január 13-án hirtelen rosszul lett; ekkor misézett utoljára. Azóta ereje egyre hanyatlott; reggel szokása szerint korán kelt mindennap azontul is, de d. e. 10 óránál tovább nem tudott fennmaradni. Betegségében is állandóan érdeklődött minden esemény iránt; mikor olvasta a Tiszántúlban Ember Géza főispán felhívását a hazatérő magyar hadifoglyok segélyezésére, azonnal 1000 koronát küldött e célra. Lankadó, fáradt jobb keze betegségében is áldást hintett mindenfelé. Halála előtt néhány héttel 55,000 korona alapítvánnyal otthont biztosított a katolikus egyesületek részére, azonkívül a következő alapítványokat tette:

- a gyulai gimnázium tápintézetének: 22,000 K,
- a káptalani alamizsnapénztárnak: 20,000 korona,
- a csorvási plebánia javadalma részére vásárlandó földre 10,000 korona,
- a kondorostanyai plebánia javadalma részére vásárlandó földre 10,000 korona,
- a nagygerendási plebánia javadalma részére vásárlandó földre: 10,000 korona,
- a csorvási tanítónői alapra: 11.400 korona,
- a kondorostanyai lelkészalpra: 14,000 korona,
- a debreczeni Szent László kollegiumra: 17,000 korona,
- a káptalani uradalmi tisztii nyugdíjalpra: 7000 korona,
- a Bölcsőde-egyletnek alapítvány: 2000 korona,
- a Szent László koldusápoló és fimenedékháznak: 2000 korona,
- Orosz fogságból jövő katonáknak: 1000 korona.

Mult hónapban betegsége olyan komolyra fordult, hogy pár hétre egyik szanatóriumba vétette fel magát. De onnan is visszakivánczolt megszokott egyszerű otthonába.

Tegnap dél felé környezete észrevette, hogy a vég közeledik. Dr. Karácsonyi János püspökért küldöttek, a ki a haldokló ágya mellett térdelt, ráadta az apostoli áldást s a haldoklók imádságát kezdette imádkozni. Grócz Béla egy darabig együtt imádkozott Karácsonyi püspökkel, aztán ima közben fájdalom nélkül egy halk sóhajjal kilehelte lelkét. Pár perc múlva a déli harangszó megszólalt...

A hír villámgyorsan elterjedt az egész városban és mindenütt őszinte fájdalmat keltett. Azonnal telefonon és táviratilag közölték a halálhírt a távollévő gróf Széchényi

Miklós megyéspüspökkel, Fetser Antal győri, Radnai Farkas besztercebányai püspökökkel és a káptalan távollévő tagjaival.

Temetése holnap d. e. háromnegyed 9-kor lesz. A temetési szertartást gróf Széchényi Miklós fogja végezni, a gyászmisét pedig Fetser Antal fogja mondani, a ki már telefonon jelezte, hogy Győrből utnak indult s ma Nagyváradra érkezik.

Tegnap d. u. felbontották az elhunyt nagyprépost végrendeletét. Kisebb hagyományokon kívül vagyont egyházmegyei célokra hagyta s e célok meghatározását a káptalanra bízta.

A káptalan a következő gyászjelentést bocsátotta ki:

A nagyváradai I. sz. káptalan a rokonok nevében is nagy fájdalommal, de Isten kikutathatlan, bölcs végzése előtt alázatosan meghajolva jelenti, hogy szeretett nagyprépostja, méltóságos és főtisztelendő Grócz Béla apostoli tb. főjegyző, nagyváradai I. sz. nagyprépost és kanonok, püspöki helytartó, a nagyváradai jámbor társulatok elnöke, szentszéki tanácsos, aranymisés áldozópap stb. áldásos életének 76-ik, miséspapságának 53-ik évében, a haldoklók szentségeivel megerősítve, példás békéttiréssel viselt súlyos betegség után 1918 április 8-án délelőtt fél 12 órakor jobb hazába költözött. A megboldogultnak hült tetemeit f. évi április hó 10-én d. e. háromnegyed 9 órakor az ő székházánál tartandó besztercebányai és a székesegyházban végzendő gyászmise után a nagyvárad olasz temetőben fogják a holdog fel-

támadás reményében nyugalomra helyezni. E végső tisztességtételre az elhunyt szeretett paptársait, rokonait, ismerőseit tisztelettel meghívjuk. Az Ur Jézus, kinek egész életében híven szolgált, legyen édes jutalma!

A Kath. Növédő Egyesület kegyelele.

Grócz Béla nagyprépost halála különös fájdalommal és részvétellel tölti el a Kath. Növédő Egyesületet.

Grócz Béla tündöklő papi erényeinek mindenki nagy tisztelője, de az egyesület különösen lekötelezve érzi magát, hisz a megboldogult nagyprépost a legjobban értette meg, lelkesedett az egyesület intézményeiért s egyik fő anyagi és erkölcsi támogatója volt. Azért az egyesület különösen akarja kifejezni kegyeletét és részvétét; ezért a Kath. Kör választmányi helyiségében ma délután fél 6 órakor rendkívüli közgyűlést tart, ameiyre az elnökség tisztelettel meghívja a választmányi, működő és rendes tagokat. Meghívja egyuttal az összes nőkongregációkat és leányklubot.

Az elnökség kéri a hölgyeket, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg, hogy a nagy halott iránt a kegyelet kifejezése minél ünnepélyesebb legyen.

Az Urleányok Mária Kongregációja testületileg vesz részt a temetésen.

A monarchia soha többé nem tárgyalhat a Clemenceau-kormányval.

A Clemenceau-ügyben Hertling is nyilatkozni fog.

Budapest, április 7. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A birodalmi gyűlés e hó 16-án kezdi meg ülését. A megnyitó ülésen Hertling birodalmi kancellár hosszabb beszédben fog foglalkozni a politikai helyzettel s különösen Clemenceau békepuhatolódzásával.

Budapest, április 7. (Saját tudósítónktól.) Genfből jelentik Az Estnek: A párisi Havas-ügynökség a francia kormány közleményét közli, mely Czernin grófnak a francia békekezdeményezésre vonatkozó kijelentésével foglalkozik. A közlemény megállapítja, hogy Armand gróf őrnagyot még Painlavé bizta meg tavaly nyáron, hogy tárgyaljon Revertera követségi tanácsossal a békelehetőségekről. Painlavé utóda, Clemenceau nem akarta megszakítani a tárgyalást s Armandnak azt az utasítást adta, hogy

mindent hallgasson meg, de semmit ne mondjon.

Később a tárgyalások megakadtak. A közlemény utal arra, hogy a monarchia egyik nagykövete az entente magas személyiségével tárgyal Svájcban, de ez a tárgyalás szintén eredménytelen volt, ugyszintén a monarchia egy rangban Czernin fölött álló személyiségének Párisban tett kísérlete is.

A párisi Havas-ügynökség által kiadott közleményre a bécsi külügyminiszterium szintén közleményt adott ki. E közlemény megállapítja, hogy Revertera gróftól tavaly júniusban semleges személyiség megkérdezte, abba a helyzetbe van-e, hogy Franciaország

üzenetét a monarchia számára átvegye. Revertera utasítást kért és Freiburgban találkozott Armand őrnagygyal, a ki Painlavé megbízásából érkezett oda tárgyalni arról, vajjon megteremthető volna-e az általános béketárgyalás alapja.

Az eszmecsere eredménytelen volt, a tárgyalások megszakadtak.

Ez év januárban Armand őrnagy most már Clemenceau megbízásából ismét érintkezésbe lépett Revertera gróffal.

Bécsből jelenti Az Est, hogy Czernin fenntartja a Clemenceau-ügyben tett minden egyes szavát. A külügyminiszteriumnak azonban ezen kontroverziók után nincs más választása csak az, hogy a Clemenceau kormányval többé soha szóba ne álljon.

A párisi tegnapi és a bécsi mai közleményekről a politikai köröknek az a felfogásuk, hogy Clemenceau pozíciója nagyon meggyengült. Az olasz sajtót a leleplezés szíven találta, az ántánt e szövetségesének semmi tudomása nem volt Clemenceau békeötökrévéiről.

A munkapárt értekezlete. Felkérem Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának a munkapárthoz tartozó tagjait, hogy a pénteken, április 12-én tartandó városi közgyűlésen tárgyalásra kerülő ügyek megbeszélése végett holnap, szerdán, április hó 10-én délután fél 6 órakor a Hereskedelmi Csarnok helyiségében tartandó értekezleten megjelenni sziveskedjenek. Dr. Hoványi Géza elnök.

Borzalmas hajókatasztrófa a Dunán.

151 ember eltűnt.

A Dunán vasárnap borzalmas katasztrófa történt, amelyről ezt a hivatalos jelentést adták ki:

A Duna gőzhajózási Társaság forgalmi igazgatóságától vett értesítés szerint a Drina gőzös ma hajnalban a tassi partnál, kis víz-állás következtében a Sophie gőzössel összeütközött és megfeneklett. Azonnal kiségitőhajó ment orvosokkal, azonkívül a Drau személyszállító gőzös, hogy a Drina utasait felvegye.

Az eddig beérkezett jelentés szerint tizennégyen részesültek orvosi segítségben, mintegy 20 másod és harmadosztályú utas eltűnt. A Drina utasainak száma 360 volt. A Sophie gőzös utasait nem érte baj, utjukat a Drau gőzössel folytatták. A Drina utasait a Schönbrunn gőzös hozta Budapestre.

Későbbi jelentés közli, hogy a katasztrófa áldozatainak számát nem lehetett még pontosan megállapítani. Eddig a halottak száma 20.

Budapestről jelentik: Az áldozatok kiemelése ma este vette kezdetét, eddig mindössze 2 női holttestet sikerült kiemelni. A Drina hajón újabb, pontos megállapítás szerint összesen 371 utas volt, ezek közül 220 megkerült, hiányzik tehát összesen 151 személy.

A katasztrófáról telefonon tettek jelentést Szerényi József kereskedelemügyi miniszternek, aki jelenleg Abbáziában üdül. A miniszter elrendelte a legszigorúbb vizsgálatot s annak vezetésével Kelety Dénes miniszteri tanácsost bízta meg.

Francia offenzíva kezdődik.

Budapest, április 8. (Saját tudósítónktól.) Baselből jelentik: A francia lapok katonai kritikusai, kiket Foch tábornok legutóbb együttesen fogadott, egyértelműleg azt hangoztatják, hogy az Oise mentén hatalmas francia offenzíva van küszöbön.

Vladivosztokban angol csapatok is partra szálltak.

Budapest, március 8. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: Moszkvai félhivatalos jelentések szerint Vladivosztokban angol csapatok is partra szálltak. A népbiztosok tanácsa a partra szállás következtében felhívást bocsátott ki, melyben közli, hogy a szükséges politikai lépéseket megtette és fegyverbe szólít mindenkit az angol és japán csapatokkal szemben.

3 percig tart az óriási ágyú lövedékének az útja.

Budapest, április 8. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A Vossische Zeitung haditudósítója jelenti, hogy a császár megsemmisítette az óriási ágyút, amely Páriszt lövi. Az óriás ágyú inkább vasszörnyeteghez hasonlít, mint rendes ágyúhoz. A kilövés után rettenetes füst támad, amelynek elmúltával látni lehet a hatalmas lövedék fekete pályáját. A lövedék útja 3 percig tart és pontosan beletalál a célba.

Nehéz küzdelmek Amiens előtt.

Berlin, április 8. A miniszterelnökség sajtóosztály távirata. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér.

A Somme két oldalán elterülő harcvezetőn a harci tevékenység tüzéségi harcokra szorítkozott.

Az angoloknak a Hangard-erdőben és a franciáknak Grivesnesnél intézett részleges támadásai súlyos veszteségeik mellett megúsították.

Az Oise déli partján április hó 6-án kivívott sikereink arra kényszerítették az ellenséget, hogy még a hatodikáról hetedikére virradó éjjel kiürítse állásainak egyes részeit Bichancourt és Barisis között. Tegnap előbbre vittük támadásainkat és Pierremande és Folembray bevétele után visszavetettük az ellenséget az Aillette nyugati partjára.

A Bichancourtól az Oise mentén visszavonuló ellenséges oszlopokat géppuskáink

a folyó északi partjáról oldalozó tűz alá vették és igen súlyos veszteségeik mellett öszszelövéldözték.

A Coucy-erdő szélén és Barisisen át előretörő csapataink rohammal elfoglalták a Folembraytól északkeletre emelkedő hegytömböt és egész Veneuillig nyomultak előre. A beszállított foglyok száma több mint kétezerre emelkedett.

Verdun előtt este feléledt a tüzharc.

Richthofen báró százados hetvenhetedik és hetvennyolcadik, Wenkhoff hadnagy huszonharmadik légi győzelmét aratta.

A többi harctérről nincs ujság.

Ludendorff, első főszállásmester.

Budapest, április 8. A miniszterelnökségi sajtóosztály távirata. (Hivatalos.)

A délnyugati fronton lényeges esemény nem történt.

A vezérkar főnöke.

Állami leánygimnázium Nagyváradon.

A kultuszminiszter leirata.

Nagyvárad városa mozgalmat indított egy állami leánygimnázium felállítására.

Ember Géza főispán, Rimler Károly polgármester és dr. Thury László v. főügyész fentjártak a kultuszminiszteriumban s átnyújtották az e tárgyban készült memorandumot és szóval is kérték, hogy már ez év szeptember havában nyissák meg Nagyváradon az állami leánygimnáziumot.

A memorandumra tegnap érkezett meg a miniszter leirata, amelyben hajlandó az állami leánygimnázium felállítására, azonban csak az esetben, ha a város meg hozza a szükséges anyagi áldozatot.

A miniszter leirata a következő:

Felterjesztésére értesitem a közönséget, hogy a Szent Orsolya rendi leányközepiskola megszüntetése folytán megokoltnak és szükségesnek tartom, hogy ezen iskola helyébe lehetőleg már 1918. év őszén egy másik, gimnáziumi tagozattal kapcsolatos leányközepiskola létesíttessék.

Tekintettel azonban arra, hogy új leányközepiskola létesítésére tárcám költségvetésében ezidőszert fedezetem nincs, ezen leányközepiskolának az állam által való szervezését csak abban az esetben tehetem mérlegelés tárgyává, ha a közönség aziránt a szükséges áldozatokat meg hozni kész. Értesitem a közönséget, hogy az e célból szükséges tárgyalások lefolytatására dr. Vass Bertalan tanker. kir. főigazgatót miniszteri biztosi minőségben kiküldtem s őt a feltételekre nézve utasításokkal elláttam.

Budapest, 1918 márc. 28.

Apponyi.

Összeírják a lakosságot április 16—20-án.

A m. kir. miniszterium, valamint a közlelmezési miniszter a közlelmezés érdekében szükséges adatgyűjtés céljából a polgári lakosságnak állandó lakhelyén az 1918 évi április hó 15-iki állapot szerint való összeírását rendelte el.

Ugyancsak elrendelte a szarvasmarha, ló, sertés és juh állomány, valamint a város határában levő szántóterületek és a város területén a motorikus vagy járgányos erővel hajtott cséplőgépek összeírását is. Ezen összeírás április hó 16-iki napján kezdendő meg és 20-án fejezendő be.

Az összeírás célja a közlelmezés érdekében biztos adatokat szerezni és az adatok számbavételével az ország lakosságának az új termési évben való zavartalan ellátását biztosítani.

Nagyvárad város törvényhatósága területén az összeírást a város által kiküldött számláló biztosok április hó 16-tól 20-ig házról házra járva fogják végezni.

Amidőn ezt a város lakosságának tudomására hozom, felhívom a város lakosságát, hogy az összeírás közérdekű fontosságát belátva, a város által kiküldött számláló közegeknek álljon rendelkezésére és a kívánt adatokat a valóságnak megfelelően mondja be.

A ki a rendeletben elrendelt összeírás

hoz szükséges adatok szolgáltatását megtagadja, vagy tudva valótlan adatokat közöl, avagy a hatósági ellenőrzést meghiusítja vagy kijátsza, az amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik kihágást követ el és az 1210—1928 M. E. számú rendelet 9-ik §-a alapján 6 hónapig terjedhető elzárásra és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettik.

Nagyvárad, 1918. évi április hó 8-án.

Lukács Ödön
polgármester-helyettes.

Választás az ipartestületben.

Csufos kudarcra végződött a radikális agitáció

Nagyvárad iparosságának többségét felrázta indolenciájából a számra ugyan kevés, de annál nagyobb hangú, radikális irányban törtető csoport akciója, amelynek az volt a célja, hogy a nagyvárad ipartestület elnökévé az eddigi elnök: *Czeglédy Jeremiás* helyett *Horváth Gusztáv*ot, az eddigi előljárósági tagok helyett pedig a radikális elemeket, *Horváth Gusztáv* hűveit válasszák.

Vasárnap tartották meg az iparosok a választást a városházán. Már reggel 8 órakor tömegesen gyűltek a városháza előtt. A *Horváth*-párt kortesei erősen kapacitálták az iparosokat, de az eddigi vezetőség mellett tömörült iparosoknál nem használt a korteskedés.

A választó gyűlést *Czeglédy Jeremiás* elnök nyitotta meg, akinek indítványára *Jánossy Gyula* tb. főkapitányt, iparhatósági biztost kérték fel a választó közgyűlés vezetésére, aki azután a választást elrendelte és pedig tíz tag kivánságára titkos szavazással.

A szavazatszedő küldöttséget *Zboray Gyula*, *Tátray Sándor* és *Kovács Kálmán* alakították meg.

Ezután a szomszédos bizottsági teremben megindult a szavazás, amelyben az önálló iparral bíró nők is részt vettek. A terembe 20 as csoportokban bocsátották be a szavazókat.

Zajos jelenetekben sem volt hiány, sőt egy alkalommal olyan csetepaté keletkezett, hogy tetlegességre is került a sor. Sértő szóváltásból keletkezett az összecsapás, amelynek cselekvő hőse *Lebovits Rudolf* férj-szabó, szenvedő hőse pedig *Horváth Gusztáv* órák, elnökjelölt volt.

Déli 12 óráig 300 szavazatot adtak le s délután 4 órakor, mikor a szavazást berekesztették, konstatálták, hogy 651 szavazatot adtak le s az összeszámlálásnál kitűnt, hogy *Czeglédy Jeremiás* 471 szavazatot, *Horváth Gusztáv* pedig 178 szavazatot kapott és így *Czeglédy Jeremiás* 293 szavazattal többséggel újból elnökké választott.

Különben az egész vonalon a *Czeglédy*-párt jelöltjei választották meg s a *Horváth*-párt egyetlen jelöltje sem nyert többséget.

A nagy hűhóval megindított radikális mozgalom tehát csütörtököt mondott.

* **Tyukszemirtő** három nap alatt elmulaszt tyukszemet, bőrkeményedést és szemölcsöket. Ara K 1:50. Kapható Farkas István „Apolló” drogériájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7—B.

A nagyvárad huszárest programja.

A nagyvárad helyőrség elite ezrede az 1-es huszárok fáradhatatlanul buzgólkodnak azon, hogy e hó 20-ára tervezett ezredestély minél fényesebb és minél impozánsabb legyen.

A rendezőbizottság, amely az est műsora keretében csak művészt, értékeset és nagyszabásut nyújt, valóban könnyűvé teszi a város társadalmának, hogy a maga adományával gazdagítsa az estét rendező huszárezred árváinak tőkét.

Az estére a jegyek a színház pénztáránál kaphatók és az előjegyzett jegyek a *Ferenc József* laktanya segédtiszt hivatalában (Aradi ut 2.) szombatig átveendő.

Az előadás pontban fél nyolc órakor kezdődik. Ekkor becsukják a nézőtér ajtóit, hogy a később jövők ne zavarhassák a publikumot a műsor élvezetében.

A pompás program a következő:

Nyitány. előadja a 4-ik honvédegyezred zenekara *Scharf Károly* karmester vezetésével.

Prológ. Irtá Sas Ede. Előadja *Polgár Mariska*, a Szigligeti-színház művésznője.

Kuruc dalok. Énekli *Bihari Sándor*, zongorán kíséri *Várad Aladár*.

Küplék. Előadja *Szigeti Jenő*.

Műdalok. Énekli *Sz. Zsigmondy Anna*. Fox-trott táncok. Előadják *Vigh Manci* és *Tompa Béla*.

Műdalok. Énekli *Polgár Lajos* a m. kir. opera tagja.

Rátkay Márton a Király színház művésze és *Nagy Magda* művésznő fellépte.

Sebők Sári az Operaház művészenek énekszámai.

Az egyes huszár a mennyországban.

Operette. Irták: *Tompa Béla* és *Várad Aladár*.

Előadják:

Vigh Manci, *Tompa Béla*, *Stoll Béla*, *Szigeti Jenő* és *Szabó Gyula*.

Élőképek:

Bemutatják a nagyvárad előkelő társadalom hölgytagjai.

Ujabb rekvirálás fenyeget Biharmegyében.

Főszolgabírói értekezlet a megyeházán.

Vasárnap délelőtt 11 órakor nagyfontosságú értekezlet volt a vármegyeházán, amelyen *Fráter Barnabás* alispán elnöklete alatt az összes járási főszolgabírók részt vettek. Az értekezlet előadója *Elek Móric*, a megyei közlélmzési ügyosztály vezetője volt.

Az értekezlet elsősorban a közlélmzési miniszter azon rendeletével foglalkozott, amely szerint Biharmegyének e hó végéig legalább 25 vagon zsirt és szalonát kell beszállítani, még pedig önkéntes felajánlás útján, mert ha a kirótt mennyiség így nem jön össze, következni fog a zsirneműek rekvirálása.

Az értekezlet nem kevésbé fontos másodlagos tárgya a most folyó, de még mindig nem kellő eredményt mutató gabonarekvirálás volt. *Malatinszky* kormánybiztos ezzel kapcsolatosan arról értesítette *Fráter Barnabás* alispánt, hogy amennyiben a megyére kivetett kontingens önkéntes felajánlás, vagy

a most folyó rekvirálás útján behajtható nem lesz, katonai karhatalom igénybevételevel *ujabb rekvirálást fog elrendelni*.

A 25 vagon zsirnemű és a 2000 vagon gabona önkéntes felajánlás útján való biztosításának módjait, esetleg ennek sikeretelensége esetén a megyét fenyegető újabb rekvirálás részleteit az értekezlet *Elek Móric* előadása alapján pontról pontra letárgyalta és az egész megyére nézve egyöntetű eljárási állapodott meg.

Az értekezlet délután 1 óráig tartott.

HIREK

* **Személyi hír.** Dr *Hoványi Géza* udvari tanácsos, országgyűlési képviselő Nagyváradra érkezett. *Malatinszky Lajos* főispán vasárnap Budapestre utazott.

* **A táborig püspök szemleutja.** Bécsből jelentik a Magyar Kurirnak: *Bjelik Imre* titkos tanácsos, táborig püspök a délnyugati harcra utazott, hogy szemlért tartson a hadszíntéren működő táborig lelkesítő kar fölött. A táborig püspök innen a haditengerészeti lelkesítők felülvizsgálására Pólába fog utazni, ahonnan április végén tér vissza székhelyére, Bécsbe.

* **A nagy központi keresztény sajtó ügyében** tegnap tartotta a végrehajtó bizottság utolsó ülését, melyen örömmel állapították meg, hogy a jegyzés sikere teljes: az eddigi csak a Népszövetségi Hitelszövetkezet útján befolyt összeg 86,000 koronán felül van, úgy, hogy a még kint lévő gyűjtőveken szereplő összegekkel, a megyepüspök és a káptalan jegyzéseivel együtt a nagyvárad részvényjegyzés 300,000 koronát eléri. Felkéri a végrehajtó bizottság mindazokat, a kiknél még gyűjtőveken vannak, sziveskedjenek az ivateket — a kitöltetleneket, az üresket is — legkésőbb csütörtökön d. u. a Népszövetségi Hitelszövetkezetben a begyűlt pénzzel együtt feltétlenül átadni, mivel pénteken az összes ivateket és a gyűjtött összeget be kell küldeni a központba.

* **A postások beszerzési szövetkezetének közgyűlése.** Vasárnap tartotta közgyűlését a Nagyvárad Posta-alkalmazottak Beszerzési Szövetkezet. A közgyűlésen *Szűcs József* főtanácsos elnökölt. Dr *Bolkis Viktor* ügyvezető igazgató terjesztette elő a beszámoló jelentést. A szövetkezetnek 892 tagja volt, s az évi forgalom 1.373,163 korona 27 fillér. A szövetkezet élelmicikkek beszerzését tette lehetővé tagjainak, azonkívül 3500 méter fát szállított. A múlt év szeptemberétől kezdve cipőtalpaló és javító műhelyt rendezett be, ahol az év végéig 671 pár cipőtalpalást végeztek rendkívül olcsón. Az eddigi részvényjegy 10 korona volt, a közgyűlés 50 koronára emelte fel, ami lehetővé teszi a szövetkezet megerősödését.

* **Meghalt egy tengerész.** Nagy gyász érte *Torszin Elek* tekintélyes cipésziparost és családját: fiok *Torszin Miklós* tengerész halt meg tegnap 23 éves korában. Az elhunyt ifju mint tengerész teljesített katonai szolgálatot, nagy betegen jött haza s pár hónapi szenvedés után meghalt. Az elhunyt temetése ma délután 2 órakor lesz az Uri-utca 87. számú gyászszobából.

* **A Kath. Népszövetség és az Immaculata-zárda sajtóünnepélye.** Vasárnap délután 5 órakor tartották az Immaculata zárda növendékei a Kath. Népszövetség keretében nagyszabású ünnepélyüket a keresztény sajtó javára a Kath. Körben. Az ünnepély közönsége teljesen megtöltötte a hatalmas termet annyira, hogy ily roppant nagy közönség még ebben a nagy közönséghez szokott teremben is szokatlan volt. Az előadás minden száma nagy sikert aratott. A szereplőkről már külön megemlékeztünk az előző előadás alkalmával. A vasárnapi előadáson is nagy sikert aratott az a bájos előkép: *Kertészeti* című, melyet a kis óvodások mutattak be. Azután a vak katona álma című 3 felvonásos ifjúsági szindarab előadása következett, melynek keretében rendkívül hatásos, pompásan rendezett jelenetekben és előképekben. — Az ünnepélyen felülfizettek: Brém Lőrinc 20, dr Vucskics Gyula, N. N., dr Kovács Lajos, Imrik László, Halász Gyula, Szilágyi Mihály, Mányoky Ilona, Gyepes Imre 10—10, Takács Endre, özv. Orbánné, Szendy N. 6—6, Bodnár Péterné 5, dr Cseresznyés Béla 4 koronát. A három előadás tiszta jövedelme 1300 korona volt, melyből az Immaculata-zárda 50 darab sajtórészvényt jegyzett.

* **A hadiárvának.** Földes Olga, a Linolem- (Haas) cég vezetőjének leánya

hangversenyt rendezett a hadiárvák javára amely 27 koronát jövedelmezett. A pénzt nekünk küldte be s mi eljuttatjuk helyére.

* **A Kath. Népszövetség tagjait** felkérem, hogy holnap d. e. háromnegyed 9 órakor b. e. Grócz Béla nagyprépost végzettségén minél nagyobb számmal és lehetőleg az egyleti jelvényekkel megjelenni sziveskedjenek. *Az igazgató.*

* **A vegyvizsgáló állomás államosítása.** Érdekes leirat érkezett tegnap a minisztertől Nagyvárad városához. Eszerint a kormány az összes vegyvizsgáló és tápszervizsgáló állomásokat államosítani akarja, így a nagyváradai vegyvizsgáló állomást is. Minden ilyen állami vegyvizsgáló állomás egy-egy nagyobb körzetre terjedne ki. A nagyváradai központ Biharmegyét és a szomszédos megyéket foglalná magában. Kérdést tesz a miniszter Nagyvárad városához, hogy minő módok mellett hajlandó átadni a már meglevő intézményt s mivel járulna a város az állami vegyvizsgáló állomás fenntartásához.

* **Halálozás.** *Barabás Szilveszter* nagyváradai férfiszabó iparos, élete 55-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt. Neje és négy gyermekén kívül nagy rokonság gyászolja. Temetése holnap, április 10-én délelőtt 10 órakor lesz a r. kath. egyház szertartásai szerint a Rimánóczy-utca 1. sz. házból.

* **Esküvő.** *Sényi Géza* Károly kataszteri főmérnök tegnap tartotta esküvőjét *Makay Győző* kataszteri főmérnök kedves leányával, *Irényével*, a váradolasi r. kath. plebánia templomban. Az esketést *Imrik S. Zoltán* tb. kanonok végezte s remek beszédet intézett az ifju párhoz. Násznagyok voltak: *Sterba Szabolcs* erdőfőmérnök és *Dittert Ede* kir. felmérési felügyelő. Az esküvőn nagyszámú előkelő közönség volt jelen.

* **Betegek a baba-művészek.** Pásztor Ferenc bankigazgató a következő táviratot kapta Budapestről a Modern Baba Szinpad igazgatóságától:

Nagy szomorúsággal adjuk hírül, hogy kis művészeink közül három: *Lubinszky Lili*, *Bársony Rózsika*, *Pataki Juci* betegesen fekszik. Viszont *Szécsi Ferkó* mamája lett beteg, úgy, hogy az április 13. és 14-re tervezett nagyváradai vendégjátékot a jelzett időben nem tarthatjuk meg. Kérd meg nevünkben a mi aranyos nagyváradai közönségünket, hogy ne nehezteljenek reánk és szeretetünket ne vonják meg tőlünk.

A vendégjátékot még e hónapban megtartjuk.

Baba Szinpad igazgatósága.

Ezen távirat alapján az április hó 13. és 14-re hirdetett előadások elhalasztattak április 27. (szombat) és április 28. (vasárnapra.)

Az eddig megváltott jegyek április 27. és 28-iki előadásokra érvényesek maradnak olyanformán, hogy az április 13-ra váltott jegyek április 27-re, az április 14-re váltottak pedig április 28-ra érvényesek. A jegyárutást a Hegedüs-hirlapiroda a fenti előadásokra változatlanul végzi s kívánságra a már megváltott jegyek árát, ha azok érvényesítését az elhalasztott előadásra nem kívánják, — készséggel visszafizeti.

* **Elhunyt nyugalmazott tanítónő.** A régi községi iskolai tanítógárda egy becsült tagja: *Aberle Hermina* nyug. községi iskolai igazgató-tanítónő vasárnap elhunyt. Évtizedeken át buzgó, eredményes működést fejtett ki s egész nemzedék került ki a keze alól. Halálát testvérei, sógornője és nagy rokonság gyászolja. Temetése, ma, kedden délután fél 5 órakor lesz a Bunyitay-liget 12. sz. háztól.

* **Zsirszóda kapható.** Felhívom az alant felsorolt kereskedőket *Wechsler Adolf*, *Glückmann F.*, *Lerner Sámuel*, *Mihelly és Kandel*, *Niesz L.* és testvére, *Spitzer és Kohn*, *Rothbart A.*, *Ily. Weisz Bernát*, *Spitzer Sámuel*, *özv. Grünwald*, *Szabó Lajos*, *Spieler M.*, *Ullmann A.*, *Spitz József*, *Klein S.* *özv. Kádár Józsefné*, *Kurländer és Ullmann r.-t.*, *Jó Lajos*, *Horváth L.*, *Grisz Izidor*, *Sonnenvirt N.*, *Bücher I.*, *Dancse János*, *Gerő Jenő*, *Márton L. Markovits I.*, *özv. Klein Józsefné*, *Krečsmári L.*, *Harmati M.*, *Weisz Mór*, *Zalányi L.*, *Szikora Irma*, *Petrovits M.*, *Oppenheim*, *Mezei János*, *Mártonfy L.* hogy *Kurländer és Ullmann* céghez érkezett 25 mázsa zsirszóda átvételét végett folyó hó 9-én, kedden reggel a birtokukban levő utalvánnyal és üres edényekkel jelentkezzenek. Figyelmeztetem a nevezett kereskedő cégeket, hogy a zsirszóda az általam megállapított kilogrammonkénti 1.20 K maximális ár mellett, ameddig a készlet tart, csakis kizárólag a város lakosságának adhatják el és pedig az árpagyöngy jegy áprilisi szelvénye ellenében egy kilogrammot. Az ilyen képpen eladott zsirszódáról kötelesek lesznek kimutatást vezetni és a levágott árpagyöngy szelvényeket és kimutatást az eladás után beszolgáltatni. Nagyvárad, 1918. április hó 4-én. *Lukács Ödön* polgármester-helyettes.

Reichs-
Deutsche!

Die Öte
Kriegsanleihe
wird gezeichnet vom
18. März bis 18. April
1918

Színház.

Heti műsor:

Kedd: Sztambul rózsája,
Szerda: Uri divat.
Csütörtök: Kiskirály.
Péntek: Biboros.

Sztambul rózsája. Ma, kedden este a színházi repertoár egyik legkedveltebb operettje, a Sztambul rózsája tölti be a műsort abban a szereposztásban, amelyben ez a kitűnő operette már bemutatója alkalmával oly nagy sikert aratott. A címszerepet Sz. Zsigmond Anna, Midilit Vigh Manci játssza, Achmedet Bihari Sándor és kitűnő szerepe van a darabban Tompa Bólának.

Uri divat. Molnár Ferenc nagyhatású színműve, az Uri divat legközelebb szerdán este kerül színre Hevessy Mariskával. Polgár Mariskával, Tóth Elek és Bihari Ákossal a vezető szerepekben. Molnár Ferenc kitűnő színpadi alkotása már az előjelekből ítélve is kétségtelenül zsúfolt házat fog vonzani.

A Baba. Kétségtelenül nagy eseménye lesz a színházi hétnek Quadrau régi, pompás zenéjű, és végtelenül kedves meséjű operettje: a Baba reprise. A kiváló színpadi alkotás főszerepei közül a Babát Sz. Zsigmond Anna, Lacelót Vigh Manci, a többi szerepeket pedig Bihari Sándor, Stoll Béla, Szigeti Jenő és Szabó Gyula játssza.

EGYESÜLETEK

A Nőegylet közgyűlése.

A Biharmegyei és Nagyváradi Nőegylet vasárnap évi közgyűlést tartott, melyen özv. Des Echerolles Kruspér Sándorné elnöklése alatt résztvett özv. Grünwald Henrikné tiszteletbeli elnöknő, özv. Nagy Ödönne alelnök, özv. Cseprega Miklósné, Fabriciusz Dezsőné, Gáibory Józsefné, dr. Kállay Györgyné, özv. Kazinczy Gézané, özv. Laszky Árminné, Lukács Ödönne, dr. Molnár Imréné, özv. Molnár Lajosné, özv. Nadányi Károlyné, Pallay Lajosné, özv. dr. Persz Adolfné, Stark Róza, özv. dr. Személyi Kálmánné, Szontagh Gusztávné, Tatár Zoltánné, dr. Thury Endréné, Vértessy Andorné rendes tagok, Koszta István pénztáros és Böszörményi Géza jegyző.

Az évi jelentésből kiemeljük, hogy az egylet a háború megpróbáltatásai dacára iparkodik két intézetét, az Erzsébet leányárvaházat és a Lujza Otthont a régi színvonalon megtartani, hála az egylet tagjai s a közönség áldozatkészségének, kiknek adományai lehetővé teszik az egylet feladatát teljesíteni. E tekintetben különösen kiemelendő megéppspökünk gróf Széchenyi Miklós rendszeres pénzbeli és tüzifa adományával, a I. sz. káptalan, a biharmegyei tüzifa elárúsító r. társaság szintén tüzifa adományaikkal, továbbá dr. Fráter Imre törzsorvos és neje 2000 koronás adományával s remélni lehet, hogy Biharmegye 10.000 kor. adománya is be fog folyni a kormány jóváhagyása után.

A pénztári jelentésből kitűnik az, hogy az egylet vagyona és pedig az árvaházé az 1917. évi december 31-iki zárlatkor kitett 116004 korona 06 fillért, a menházi pénztáré pedig 53429 korona 28 fillért.

A közgyűlés végül a megüresedett választmányi tagsági helyre Malatinszky Lajosné alapító tagot választotta meg s ezzel a közgyűlés véget ért

Főszerkesztő: Dr. KRÜGER ALADÁR. Felelős szerkesztő: Dr. PAPP KÁROLY.

Kiadótulajdonos: Szent László-nyomda r. t.

APOLLÓ

mozgó színház

1918 április 9-én és 10-én
KEDDEN és SZERDÁN:

Legyen világosság!

Hatalmas erkölcsdráma 5 felvonásban. A berlini orvosi kar támogatásával írta:

OSWALD RICHARD és DUPONIT.

FŐSZEREPLŐK:

Bern Aldor, Theodor Loves, Ritta Clermont, Paul Hartmann és Eva Speier.

* **Selyem a divat!** Gyönyörű kosztüm és ruhaselymek, finom gyapjuszövetek, blousok, tavaszi felöltők, kalapok, ernyők, ridikülök és piperecikkek legolcsóbban Czillér Imre nagyáruházában.

* **F. hó 16-ra főzőnők és ápolónők** kerestetnek, jelentkezni lehet a Csapatkórház Sal Ferenc-u. 3. I. em., ajtó 34.

* **Szobainas** azonnali belépésre felvétetik, katona rokkant előnyben. Irgalmasrend kórházba.

* **Az első uzsonnázene a Városi Kávéházban.** Az a valóban világvárosias szellem, amely a Városi Kávéház tulajdonosait etablissementjük vezetésében vezérli, megteremtették a közönség egyik legkedveltebb kávéházi szórakozását: az uzsonnázene is. Hercz és Örfei áldozatkészsége, amely a vendégek legfokozottabb igényeinek teljes kielégítésére törekszik, lehetővé tette, hogy már ma vasárnap délután 4 órától: Bura Sándor kiváló zenekara hangversenyezze a Városi Kávéházban. A kellemes szórakozás kétségtelenül még kedvesebbé fogja tenni azokat a gyönyöröket, amelyet a rendkívül nagy izléssel berendezett buffé amugy is ogy bőséggel és dus választékban nyújt a disztíngvált szórakozást kereső publikumnak. Különös specialitásai még a Városi Kávéháznak a Gerbaudszerű sütemények, amelyeket a kávéház saját cukrásza készít és amelyek máris közkedvelt csemegéi lettek a közönségnek.

* **Ruhafesték** valódi két oroszán H védjegyű minden színben kapható. Ára 70 fillér. Viszonteladók árendeményben részesülnek. Farkas István „Apolló” drogériája, Rákóczi-ut 7—B.

VARRÓLÁNYOK és TANULÓLÁNYOK
jó fizetéssel felvételnek
KESZTENBAUM JULISKA
fűzőszalonjában Rákóczi-ut

* **Laboráns** vagy **laboránsnőt** keres azonnali felvételle Medvigy gyógyszerész, Sztaroveszky-utca.

* **Tavaszi szeplők, májfoltok, bőrvörösség, kiütés, mitreszerek** ellen biztos az **IPO-krém.** Ára 3 kor. és szappan Vióra átmosó ára 6 korona. Kapható Farkas István „Apolló” drogériájában, Rákóczi-ut 7—B.

* **Ne dobja ki pénzét új ruhákért,** mert a kitűnően bevált ruhafestékekkel régi ruhadarabjait olcsó pénzért házilag átfestheti. Egy levél ára 50 fillér. Németh Pál Aranykereszt gyógyszertárában, városháza mellett.

Megnyílt

Haltenberger Vilmos
kelmefestő és vegytisztító gyáranak
második számú felvételi üzlete,
Szent László-tér, Dell'ortó cég mellett.

Vállal minden szakmájába tartozó munkát, elsőrendű kivitelben, mérsékelt áron.

* **Pemete- és hársfamézscukorka** elhárítja a köhögést és rekedtséget, hurutot, kiváló hangtisztító, oldó hatású. Egy csomag ára 1 korona. Kapható Németh Pál Aranykereszt gyógyszertárában, a városháza mellett.

* **Poloskairtó Noksín** biztos, kipróbált, megbízható poloskák irtására. Ára 2-40 K, nagy üveg 5 kor. Kapható Farkas István „Apolló” drogériájában, Rákóczi-ut 7—B.

* **Fényképészeti** lemezek, papírok, vegyszerek, előhívók stb. kapható Farkas István „Apolló” drogériájában, Rákóczi-ut 7—B.

* **Konyhakertészetre** alkalmas, bekerített üres nagy telek Városliget mellett bérbeadó. Bővebbet Szent János-utca 78.

Nyilttér.

Árjegyzék:

Porcellán mozaik, tálca	8
Majolika gyümölcs állvány	8
Majolika tálca fogóval	8
Majolika cukortartó díszes	8
Majolika gyümölcs készlet	8
Vizes készlet csiszolt üvegtől	8
Boros	8
Likőr	8
Söröskészlet színes aranyozással	8
Boroskészlet színes	8
Vizeskészlet színes	8
Likörkészlet színes	8
Befőttekészlet kristály tálca	8
Gyűrű készlet kristály üvegtől	8
Majolika fali sóstáró színes	5
Majolika vizeskanal színes	5
Kenyér kosár színes üvegtől	5
China ezüst cukortartó	5
China ezüst gyümölcs állvány	5
Majolika virágváza színes	5
Majolika virágfák	5
Majolika dísz figura	5
Porcellán főzőlábos	5
Porcellán-főzőfák	5
Teáskészlet színes aranyozással	40
Kávékészlet színes aranyozással	40
Feketén készlet színes aranyozással	80
Kbédőkészlet felszerelve, sz. aranyozással	120
Hidegfelvágotlan készlet, sz. aranyozással	25
Mosdókészlet színes fin. díszítéssel	80
Fali tükrök színes aranyozott kerettel	25
Asztali lámpa teljesen felszerelve	25
Függő	25
Teás pohár China ezüst foglalathoz	8
Teás eszeje szin. finom aranyozással	8
Kávés	8
Köpcésze	8
Főzőlábos barna tüzálló füllel	8

Nippek, Figurák, Szent Antal szobrok, Mária szobrok, Szentelt vizek, tartók, Konyhaberendezési cikkek, Képkerekek, Ablaküvegezés.

Eladás nagyban és kicsinyben!!

KOMLÓS TESTVÉREK

üveg, porcellán, lámpa, táblaüveg és diszmuáru nagykereskedés.

Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.

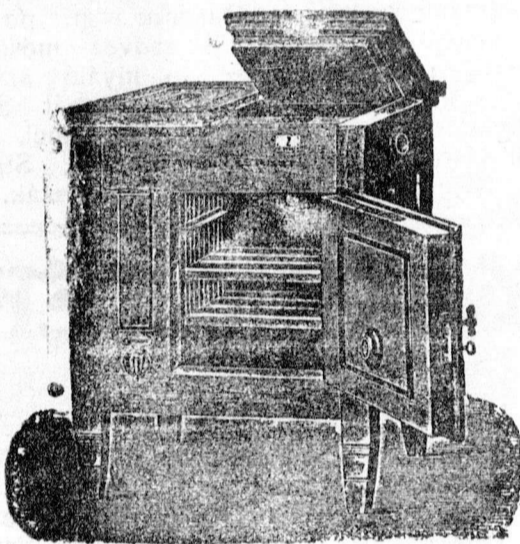
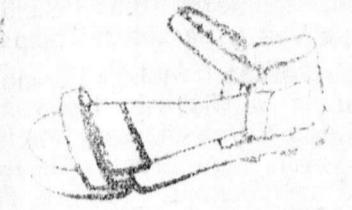
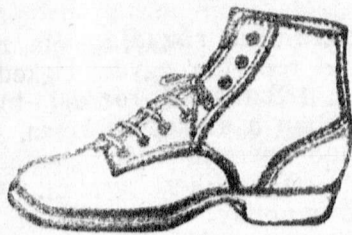
Telefonszám 372.

FATALPU CIPŐK

és szandálok gyári raktára!
Haas Lipót Nagyvárad, Rákóczi-ut 5.
Telefonszám 4-63.

Fatalpu cipő . . . K 21-40 fillértől.
Fatalpu szandál . . . K 4-50 fillértől.

Gyárak, hányák, mezőgazdaságok, gyermekmenhelyek, intézetek, fogolytáborok és vízszenteladók árend-ményben részesülnek.

A legújabb rendszerű jégszekrények u. m. háztartási-, üzleti- és mérszáros-szekrények megérkeztek

TARSOLY ÉS RISZTÓ
vaskereskedésébe. (Rákóczi-ut.)

IZSÁK LIDIA

Elsőrendű fűzőszalon

NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.

Parkszálloda épületében

Interurbán telefon:
11-53 szám.

A Szigligeti-színház művésznőinek egyedüli fűzőszállítója. — Tisztításokat és átalakításokat elvállalunk. Fűzők mérték után a legrövidebb idő alatt elkészítetnek.

Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság

Nagyvárad, [Kossuth Lajos-utca 6.

Előnyös összeköttéseink folytán abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy

anuitásos és kamatozó
jezálogkölcsonöket

ugy földekre mint városi bérházakra 15-65 évi időtartamra a legelőnyösebb kamattétel mellett

minden árfolyam levonás nélkül

készpénzben folyósítunk.

Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság
Nagy-Várad.

APOLLÓ
mozgó-
színház

Kedden

Legyen világosság!
dráma 5 felv.

Az előadások vasárnap d. u. 3 óra-
kor, hétköznap 5 órakor kezdődnek

VIGADÓ
mozgó-
színház

Kedden

Az asszonyért
dráma 4 felvonásban.

Az előadások vasárnap d. u. 3 óra-
kor, hétköznap 5 órakor kezdődnek

URÁNIA
mozgó-
színház

Kedden

Ha a szív megszólal
dráma 3 felvonásban.

Az előadások vasárnap d. u. 3 óra-
kor, hétköznap 5 órakor kezdődnek

TÖRLESZTÉSES KÖLCSÜNÖKET

legelőnyösebb feltételek mellett nyújt földbirtokra és nagyváradai házakra az Egyesült Bank és Takarékpénztár r.-t. Nagyvárad.

Felső kereskedelmi és polgári iskolai

magánvizsgákra előkészít
felelősséggel a Donát-féle
ker. magántanfolyam.

Minden hónapban kezdődik új ker. tanfolyam
hölgyek részére

gyors- és gépirásra, ker. számtanra,
könyvvitelre.

Beöthy Ödön-u. 30.

Telefon 1000.

Képkerekezések

a legmodernebb kivitelben
minden formában és színben.

ABLAKÜVEGEZÉSEK

raktáronon lévő nagy üvegekészlet miatt olcsó árban, gyorsan készülnek. Ovál keretek nagy raktára.

Modernképkerekezési vállalatnál
Rákóczi-ut 10. Nyílt üzlet, a
!! Széchényivel szemben. !!

Beraktározás.

Áruk, butorok, termények stb. hosszabb vagy rövidebb időre való beraktározására megfelelő helyiségek, ezeken kívül boros- és szárazpincék, istállók, kocsiszínek is állanak rendelkezésre. A beraktározott árukat tűz- és betörés ellen biztosítjuk. Közelebbi felvilágosítással szolgál a

Fekete Sas és Zöldfa R.-T.
beraktározási osztálya.

Iroda Sas-passage 22. sz. lépcső.

TELEFONSZÁM: 14-00.

Betűszedő tanulóknak fiú és
berakó tanulóknak leány
fizetéssel felvétetik

a Szent László-nyomda
részv.-társaságnál.